

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van Secundair Onderwijs Dominiek Savio (Buso) te GITS

---

Hoofdstructuur buitengewoon secundair onderwijs

Instellingsnummer 28134

Instelling Secundair Onderwijs Dominiek Savio (Buso)

Directeur Taziana PYSON

Adres Koolskampstraat 24 - 8830 GITS

Telefoon 051-23.07.18

Fax 051-23.06.99

E-mail taziana.pyson@dominiek-savio.be

Website www.secundair.dominiek-savio.be

Bestuur van de instelling Instituut Dominiek Savio

Adres Koolskampstraat 24 - 8830 GITS

CLB Vrij CLB Roeselare

Adres Kattenstraat 65 - 8800 ROESELARE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 05-12-2016, 06-12-2016, 07-12-2016, 08-12-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 08-12-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 17-02-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Wim BAUDE

Teamleden Lou BONTENS, Serge SAUBAIN, Geert POLFLIET

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                                                                            |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                                                                             | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                                                                                       | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                                                                                 | 7  |
| 2.1 Leerpresetaties in de doorlichtingsfocus .....                                                                                                         | 7  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                                                                                   | 7  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                                                                                  | 8  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                                                                                  | 8  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                                                                              | 8  |
| 3.1.1.1 Opleidingsvorm een: Algemene en Sociale Vorming .....                                                                                              | 8  |
| 3.1.1.2 Opleidingsvorm twee: Beroepsgerichte Vorming .....                                                                                                 | 11 |
| 3.1.1.3 Opleidingsvorm vier: bedrijfseconomie in de basisoptie Handel .....                                                                                | 15 |
| 3.1.1.4 Opleidingsvorm vier: Nederlands in de tweede en derde graad van de studierichting Handel<br>(leerplannen D/2012/7841/001 en D/2014/7841/001) ..... | 16 |
| 3.1.1.5 Opleidingsvorm vier: Engels in de derde graad bso in de studierichting Kantoor (leerplan<br>D/2012/7841/058) .....                                 | 19 |
| 3.1.1.6 Opleidingsvorm vier: administratie en retail in de derde graad Kantoor .....                                                                       | 22 |
| 3.1.1.7 Opleidingsvorm vier: vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen en eindtermen (VOET) .....                                                             | 24 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? .....                                                         | 25 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....                                                                                        | 26 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                                                                                 | 26 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                                                                              | 28 |
| 4.1 Deskundigheidsbevordering .....                                                                                                                        | 28 |
| 4.2 Leerbegeleiding .....                                                                                                                                  | 29 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                                                                                      | 31 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                                                                                  | 34 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                                                                         | 34 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                                                                                    | 34 |
| 6.3 Wat moet de school verbeteren? .....                                                                                                                   | 34 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                                                                                        | 35 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG .....                                                                                                         | 35 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
    - ♦ de beginsituatiebepaling
    - ♦ de doelenselectiefase
    - ♦ de voorbereidingsfase
    - ♦ de uitvoeringsfase
    - ♦ de evaluatiefase.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 **SAMENVATTING**

Dit verslag geeft de vaststellingen weer van de doorlichting in de school voor buitengewoon secundair onderwijs Dominiek Savio te Hooglede (Gits). De school heeft een aangepast onderwijsaanbod voor jongeren met een neuro-motorische beperking. Het studieaanbod omvat opleidingsvorm een, twee en vier. De school maakt deel uit van het Dominiek Savio instituut dat in een ruim aanbod voorziet in de domeinen zorg en onderwijs voor kinderen, jongeren en volwassenen met een neuro-motorische beperking. Het dienstencentrum Gid(t)s verbindt vier vzw's: Dominiek Savio, Mariasteen, Molendries en Jobcentrum. Ze bieden ondersteuning in de domeinen zorg, onderwijs en werk zowel in Gits als in de hele provincie West-Vlaanderen. De onderwijsinspectie besliste op basis van gegevens die ze vooraf onderzocht om de vormingsonderdelen en processen te onderzoeken die vermeld zijn onder 2.1 en 2.2 in dit verslag. Verder onderzocht de inspectie ook de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid.

De Algemene en Sociale Vorming in opleidingsvorm een en de Beroepsgerichte Vorming in opleidingsvorm twee bereiden de leerlingen op een goede wijze voor op hun latere toekomst. De doelenselectie gebeurt in samenspraak met leraren, leerbegeleiders, therapeuten, ouders en leerlingen. De vakken- en activiteitenkeuze is afgestemd op de doelenselectie. Het onderwijsaanbod houdt rekening met de specifieke noden van de leerlingen en met de einddoelstelling van beide opleidingsvormen. De handelingsplanmatige aanpak garandeert onderwijs op maat.

Ook de onderzochte structuuronderdelen in opleidingsvorm vier voldoen aan de verwachtingen van de overheid. Voor zowel bedrijfseconomie in basisoptie Handel, Nederlands in de tweede en derde graad studierichting Handel, Engels in de derde graad in de studierichting Kantoor als administratie en retail in de derde graad Kantoor, realiseren de leerlingen de leerplandoelen op het gewenste beheersingsniveau. De evaluatie gebeurt kwaliteitsvol. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs in deze opleidingsvorm is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De school streeft in opleidingsvorm vier de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) na met een eigen planning op een kwalitatieve wijze. De werking vertrekt vanuit een duidelijke visie die gebaseerd is op het eigen pedagogisch project van de school. Er is een grote betrokkenheid van het personeel bij de uitwerking van het vooropgestelde beleid. Het beleid en de werking rond vakoverschrijdende eindtermen zijn sinds de vorige doorlichting grondig bijgestuurd. De coördinatie van het VOET-beleid is kwalitatief uitgewerkt met duidelijke verantwoordelijkheden. De vakoverschrijdende eindtermen zijn ingebed in de schoolwerking. De klassenraad en de vakgroepen evalueren de activiteiten rond de vakoverschrijdende eindtermen systematisch. De aandacht voor brede professionalisering zorgt ervoor dat de kwaliteit en de diepgang van de projecten goed is. De twee contexten in de focus nl. mentale gezondheid en socioculturele samenleving streeft de school via projecten en de verschillende vakken met voldoende diepgang en op een kwalitatieve wijze na.

Het proces om te komen tot onderwijs op maat verloopt in alle opleidingsvormen op een kwaliteitsvolle wijze. De school heeft hierop een duidelijke visie die afgestemd is op de mogelijkheden en ondersteuningsnoden van de leerlingen. Onderwijs op maat staat voorop. De specifieke hulpverlening is geïntegreerd in het opvoedings- en onderwijsaanbod. De klassenraden en evaluatiedagen zijn goed gepland en voorbereid. Er is op een doordachte wijze aandacht voor de evaluatie en de bijsturing van de handelingsplanmatige aanpak op schoolniveau. Voor opleidingsvorm een en opleidingsvorm twee ontbreekt een overzicht per leerling van wat er in de voorbije schooljaren is geleerd.

Het proces van deskundigheidsbevordering verloopt eveneens op een kwaliteitsvolle wijze. De school hanteert een tweesporenbeleid waarbij personeelsleden zowel individueel als in groep de kans krijgen om hun professionaliteit te vergroten. Er ligt veel nadruk op het delen van deskundigheid met collega's. De nauwe samenwerking met het Multifunctioneel Centrum betekent een meerwaarde voor het proces van professionalisering. Dit komt sterk tot uiting in de vorming van nieuwe personeelsleden. De school volgt nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de doelgroep nauwgezet op. Er wordt permanent gezocht naar verbeterkansen. Er zijn vele samenwerkingsverbanden met externen wat erop duidt dat de deskundigheidsbevordering een prioriteit is voor deze school.

De school voert een sterk beleidsvoerend vermogen. Kenmerkend daarvoor is het gedeeld en gedragen leiderschap, de aandacht voor professionalisering en de grote ontwikkelingsdynamiek van het gehele schoolteam. Er heerst een aangenaam schoolklimaat waar personeelsleden gemotiveerd en enthousiast aan de slag kunnen. Dit leidt tot een grote gezamenlijke doelgerichtheid. De school bewaakt nauwgezet de kwaliteit van het onderwijs. Hiervoor hanteert ze een integraal kwaliteitssysteem dat vele aspecten van het onderwijsgebeuren nauwgezet evalueert en bijstuurt waar nodig.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne omdat ze nog onvoldoende systematisch aan risicobeheersing doet. De organisatie van het veiligheidsbeleid verloopt onvoldoende planmatig en gestructureerd. Daarnaast is er onvoldoende aandacht voor bepaalde aspecten van de bewoonbaarheid en veiligheid van de gebouwen. De school heeft een masterplan dat binnenkort zal uitgevoerd worden. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is om te komen tot een meer systematische risicobeheersing.

Het onderzoek van een selectie van de regelgeving toont aan dat de school over het algemeen de regelgeving respecteert. De school krijgt ook voor dit erkenningsonderzoek een gunstig advies. Het kwaliteitsonderzoek van enkele onderwijskundige processen en van het algemeen beleid tonen aan dat deze school een kwaliteitsvol beleidsvoerend vermogen heeft. De school krijgt een gunstig advies voor de onderwijsdoelstellingen en de gecontroleerde onderwijsregelgeving.

## 2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### 2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

|                         |                                    |                                 |
|-------------------------|------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Opleidingsvorm 1</b> | <b>Algemene en Sociale Vorming</b> |                                 |
| Opleidingsvorm 1        | x                                  |                                 |
| <b>Opleidingsvorm 2</b> | <b>Algemene en Sociale Vorming</b> | <b>Beroepsgerichte Vorming</b>  |
| Opleidingsvorm 2        |                                    | x                               |
| <b>Opleidingsvorm 4</b> | <b>Basisvorming</b>                | <b>Specifiek gedeelte</b>       |
| VOET                    | x                                  |                                 |
| Graad 1 A               |                                    | bedrijfseconomie                |
| Graad 2 TSO Handel      | Nederlands                         |                                 |
| Graad 3 BSO Kantoor     | Engels                             | administratie en retail, Engels |
| Graad 3 TSO Handel      | Nederlands                         |                                 |

### 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

#### **Personeel - Professionalisering**

Deskundigheidsbevordering

#### **Onderwijs - Begeleiding**

Leerbegeleiding

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

##### 3.1.1.1 Opleidingsvorm een: Algemene en Sociale Vorming

###### Voldoet

De school bereidt de leerlingen voor op de einddoelstelling van opleidingsvorm een. Het onderwijsaanbod is in voldoende mate gericht op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar ondersteuning aanwezig is. De initiatieven die de school neemt om werkervaring en eventuele arbeidsdeelname te bevorderen, zijn een meerwaarde. Het proces van handelingsplanning biedt voldoende garanties tot het realiseren van onderwijs op maat.

###### Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming*  
*Functionele neerslag*  
*Actualisering*

De beginsituatiebepaling gebeurt kwaliteitsvol. Bij de start van de schoolloopbaan verzamelt de multidisciplinaire klassenraad op een gestructureerde wijze relevante informatie over zowel de persoonskenmerken, de schoolse kenmerken en de contextfactoren van de nieuwe leerlingen. De klassenraad analyseert de verkregen informatie en brengt na multidisciplinair overleg zowel onderwijs- als opvoedingsbehoeften in kaart. Het instrument dat de school hiervoor hanteert, (de leerfiche) is overzichtelijk. De leerfiche is via het digitale platform voor alle klassenraadleden raadpleegbaar. Ze biedt een goed houvast voor het opvolgen en uittekenen van het opvoedings- en onderwijstraject van elke individuele leerling.

De actualisering en verfijning van de gegevens op de leerfiche gebeurt frequent genoeg op basis van observaties en vaststellingen van de leraren en van gesprekken met de leerling, zijn ouders en opvoeders. De verfijning van de beeldvorming en de explicitering van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften gebeuren doelgericht. De klassenraad houdt daarbij goed rekening met de talenten en de sterktes en met een realistisch ingeschat toekomstperspectief van de leerling. Deze werkwijze biedt een goede houvast voor het uittekenen van het individueel leertraject voor elke leerling.

Voor sommige vormingsaspecten zijn bijkomende instrumenten opgesteld die op een bondige wijze de specifieke vakgebonden of overkoepelende informatie bundelen en een goed houvast bieden voor de voortgang en de aanpak van het onderwijsleerproces. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de huishoudelijke vorming. Ook het communicatieprofiel is daar een goed voorbeeld van. De verdere implementatie van deze goede praktijk is in de nabije toekomst gepland.

Uit de gesprekken met de leraren blijkt dat zij goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden en beperkingen van de leerlingen.

**Doelenselectiefase**

*Doelenkaders  
Evenwichtig aanbod  
Horizontale en verticale  
afstemming  
Op maat  
Multidisciplinair overleg*

De klassenraad legt de doelenselectie vast in verschillende documenten. Uit een analyse van deze documenten blijkt dat ze het decretale doelenkader hanteren als referentiekader. De doelenselectie is evenwichtig verdeeld over de drie contexten wonen, werken en vrije tijd. Ook de overkoepelende doelen zijn evenwichtig in de selectie opgenomen. De keuze van de ontwikkelingsdoelen houdt rekening met een globale inschatting van de opvoedings-, onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen uit de verschillende onderscheiden leerstromen. De doelenselectie is duidelijk gericht op het nastreven van de einddoelstelling van opleidingsvorm een.

In een langetermijnplanning concretiseert de klassenraad per leerstroom de geselecteerde ontwikkelingsdoelen rekening houdend met de kenmerken van de leerlingen. Het multidisciplinair overleg hierover bevordert de horizontale en de verticale afstemming.

De doelenselectie op maat van elke concrete klas is vastgelegd in een jaarplan per vak of per activiteit. Voor elke leerling is er ook een individuele doelenselectie gebaseerd op vastgestelde opvoedings-, onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en op een realistisch ingeschat toekomstperspectief. Het overleg hierover met ouders, leerling, therapeuten en opvoeders van het Multifunctioneel Centrum is een meerwaarde in het kader van een geïntegreerde begeleiding en ondersteuning van elke leerling.

Uit het voorgaande blijkt dat de doelenselectie per leerling vastligt in verschillende documenten. Hierdoor is er geen transparant overzicht van de doelen die gedurende de schoolloopbaan al wel of nog niet aan bod zijn gekomen per leerling. Dit is een mogelijk verbeterpunt.

**Vorbereidingsfase**

*Planning  
Groeperingsvorm  
Multidisciplinair  
Methodiek en werkvormen  
Infrastructuur en uitrusting*

De planning van het onderwijsaanbod op schoolniveau is duidelijk en verantwoord. De klassen zijn samengesteld volgens relevante criteria. Deze zijn goed gericht op het bieden van pedagogisch comfort. De planning van de activiteiten ligt vast in een wekelijks activiteiten- en lessenrooster voor de klasgroep of voor individuele leerlingen. Er zijn duidelijke afspraken over de extra ondersteuning door therapeuten, opvoeders of door een extra leraar. De sociale, psychologische, orthopedagogische, medische en paramedische hulpverlening is in het opvoedings- en onderwijsaanbod geïntegreerd.

De planning van het wekelijkse activiteitenaanbod is evenwichtig gericht op de contexten wonen, werken en vrije tijd. De differentiatie en individuele trajecten zijn planmatig voorbereid en ook overzichtelijk geregistreerd. Er zijn aangepaste (ortho)didactische programma's en methodes gepland. De leraren hebben een uitgebreid aanbod van middelen en maatregelen om rekening te houden met de specifieke noden van de leerlingen. Leraren en therapeuten zijn heel inventief in het bedenken van gepaste werkvormen en in het aanmaken of aanbieden van gepaste compenserende en ondersteunende hulpmiddelen. De deskundige inbreng van de therapeuten is een meerwaarde. Er zijn verschillende werkvormen gepland die activerend onderwijs mogelijk maken en de leerlingen op verschillende wijzen uitdagen.

De uitrusting en infrastructuur voldoen om de geselecteerde doelen na te streven. De didactische leskeuken is goed uitgerust en optimaal afgestemd op de noden van de doelgroep. Voor de kookhoek in de eetzaal is dit minder het geval. De lokalen in de kelderverdieping voldoen niet aan de comfortvoorwaarden omdat er geen daglicht komt. Omdat er op relatief korte termijn gestart wordt met de bouw van nieuwe lokalen en omdat leerlingen een beperkte tijd in deze lokalen les volgen is het gebruik van deze lokalen tijdelijk aanvaardbaar.

#### **Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak  
Methodiek en werkvormen  
Individualisatie en differentiatie*

De uitvoering van het leeraanbod getuigt van een planmatige en doelgerichte aanpak. Het onderwijs verloopt overwegend gestructureerd. De uitdagende opdrachten zijn gericht op het stimuleren van de cognitieve, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit komt onder meer tot uiting in een gedifferentieerd aanbod van lessen en activiteiten die gericht zijn op het ontwikkelen van communicatieve, lichamelijke, huishoudelijke en maatschappelijke redzaamheid, de sensomotoriek, de sociale en cognitieve vorming van de leerlingen in de contexten wonen, werken en vrije tijd.

Door de nauwgezette voorbereiding kunnen de leraren zich ten volle richten op de ondersteuning, de begeleiding en de bijsturing van de leerlingen. Op de klasvloer komt onderwijs op maat door individualisatie en differentiatie en het inzetten van gepaste hulpmiddelen goed tot uiting. De leerlingen worden met veel zorg als persoon benaderd. De extra ondersteuning door de therapeuten en opvoeders is een meerwaarde en een noodzakelijke voorwaarde om onderwijs op maat te kunnen realiseren.

Positief is de wijze waarop de leraren overwegend de houding aannemen van coach, waardoor de leerlingen de regie krijgen over hun eigen leren. Op deze wijze creëren ze een dynamische leeromgeving waar leerlingen in eigen tempo onderwijs volgen dat hen voldoende uitdaagt en ten volle voorbereidt op maatschappelijke participatie in een omgeving die daarvoor de nodige ondersteuning biedt.

#### **Evaluatiefase**

*Visie en afspraken  
Systeem of instrument  
Transparantie en normering  
Gelinkt aan  
doelen/diagnostisch  
Rapportering  
Procesevaluatie*

De klassenraad hanteert een gelijkgerichte visie op evaluatie en assessment. Er zijn verschillende instrumenten en evaluatievormen die goed zijn afgestemd op datgene wat men evalueert. De verschillende evaluatievormen dagen de leerlingen uit op hun niveau. De wijze van evalueren en de kritische succesfactoren zijn duidelijk. De leerlingen die het aankunnen krijgen vele kansen om zichzelf te beoordelen. Daarnaast krijgen de leerlingen ook ontwikkelingsgerichte feedback. Al deze initiatieven dragen bij tot het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld.

Net als bij de doelenfase ontbreekt ook in deze fase van de handelingsplanning een transparant overzicht van de vorderingen over de schooljaren. Hierdoor ontbreekt er een basis om de doelenselectie bij te sturen op basis van vastgestelde hiaten of lacunes in het onderwijsaanbod.

Via het rapport krijgen de ouders en de leerlingen voldoende informatie over de vorderingen van hun zoon en dochter. Het rapport is een goede weergave van de meeste actuele vorderingen van de leerlingen.

De klassenraad evalueert op vele manieren en momenten de eigen handelingsplanmatige aanpak. Via een digitale tool is het mogelijk om een overzicht te maken van de ontwikkelingsdoelen die nagestreefd worden in de verschillende vakken en activiteiten. In het verleden heeft dit overzicht geleid tot het bijsturen van het onderwijsaanbod. Dat is een goed initiatief. De klassenraad heeft nog niet de gewoonte deze reflectie uit te voeren met een gepaste regelmaat in het kader van de interne kwaliteitszorg.

**SMT Stage** De school maakt op een verantwoorde wijze gebruik van de mogelijkheid om stages en sociaal maatschappelijke training (SMT) in te richten. De voorbereiding, uitvoering, opvolging, evaluatie van de stages zijn een voorbeeld van goede praktijk. Het keuzeproces van de leerlingen voor het uitzoeken van passende arbeidsmatige activiteiten gebeurt aan de hand van een goed gekozen strategie. De ouders en leerlingen zijn op gepaste wijze betrokken. De lessen op school vormen een krachtige voorbereiding op individuele stages. Het stagebegeleidingsteam doet heel wat inspanningen om een passende stageplaats te vinden. De jongeren kunnen rekenen op een sterke ondersteuning van de school bij hun eerste stappen op de stageplaats.

### 3.1.1.2 Opleidingsvorm twee: Beroepsgerichte Vorming

#### Voldoet

Uit de pedagogische en didactische planning en uit lesobservaties blijkt dat het onderwijsaanbod binnen de Beroepsgerichte Vorming van deze opleidingsvorm op een handelingsplanmatige wijze gericht is op de einddoelstelling: 'tewerkstelling in een werkomgeving met ondersteuning.'

**Beginsituatiebepaling** De klassenraad bepaalt de beginsituatie op een kwaliteitsvolle wijze. De *Beeldvorming* multidisciplinaire klassenraad verzamelt op een gestructureerde en *Functionele neerslag* systematische wijze relevante informatie over zowel de persoonskenmerken, de schoolse kenmerken en de contextfactoren van alle leerlingen. Na analyse *Actualisering* van deze informatie koppelen ze hieraan de noodzakelijke opvoedings- en onderwijsbehoeften. Al deze gegevens zijn voor elke leerling op een overzichtelijke wijze bondig in kaart gebracht in een leerfiche. Deze fiche geeft een globaal beeld van de keuzes die voor een welbepaalde leerling gemaakt zijn met daarbij veel aandacht voor zijn of haar individuele noden. De multidisciplinaire aanpak is daarbij een sterk kenmerk. Door het ontbreken van een link tussen de gegevens van de leerfiches en de gegevens op het digitaal platform, is meer diepgaande informatie minder vlot beschikbaar.

In de beeldvorming ontbreekt momenteel een overzicht van de reeds nagestreefde en al dan niet verworven ontwikkelingsdoelen/competenties. Ook een overzicht van de mate waarin bepaalde technieken al dan niet verworven zijn, kan momenteel niet gegenereerd worden.

Op geregelde tijdstippen zijn er leerlingenbesprekingen op de klassenraden of tijdens evaluatiedagen. Daarbij actualiseert de klassenraad de individuele- en groepsdoelen. Dit gebeurt op basis van observaties en vaststellingen van de leraren en van gesprekken met de leerling, zijn ouders en opvoeders.

De verfijning van de beeldvorming en de explicitering van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften gebeuren doelgericht. De klassenraad houdt daarbij goed rekening met de talenten en de sterktes en met een realistisch ingeschat toekomstperspectief van elke leerling. Deze werkwijze biedt een goed houvast voor het uittekenen van het individueel leertraject voor elke leerling. De ergotherapeuten brengen een inschatting van de arbeidsrijpheid van de leerlingen in kaart. Ze hanteren hiervoor gevalideerde testen. Daarnaast zijn er binnen de klassenraadleden ook ervaringsdeskundigen die een goede kijk hebben op de verwachtingen van de beschutte werkplaatsen. Al deze informatie is aangewend bij de individuele doelenselectie. De klassenraadleden zijn goed op de hoogte van de mogelijkheden en beperkingen van de leerlingen.

#### **Doelenselectiefase**

*Doelenkaders*  
*Op maat*  
*Horizontale en verticale*  
*afstemming*  
*Multidisciplinair overleg*  
*Evenwichtig aanbod*

De uitgangspunten van het reglementaire doelenkader worden ten volle gehanteerd. De doelenselectie verloopt multidisciplinair en is gericht op de einddoelstelling van de Beroepsgerichte Vorming in deze opleidingsvorm. Er zijn voor elke pedagogische eenheid doelen geselecteerd op jaarbasis. Naast overkoepelende doelen selecteert de klassenraad eveneens doelen per vak of activiteit. Daarnaast hebben alle leerlingen een aantal assessments per jaar waarbij individuele doelen nagestreefd worden. Deze individuele aanpak is een goede werkwijze.

De school heeft voor de uitwerking van de Beroepsgerichte Vorming van opleidingsvorm twee binnen elke fase twee modules gevormd. Binnen elke module worden persoonlijke, sociale en arbeidscompetenties nagestreefd. Daarin zit een logische verticale opbouw vervat. De link met de decretale ontwikkelingsdoelen is echter minder duidelijk. De klassenraad maakte al zelf deze analyse en ontwikkelt dit schooljaar vanuit een multidisciplinair overleg een duidelijkere verticale leerlijn. Dit is een goede aanzet om in de toekomst het evenwicht in het aanbod sterker te bewaken.

**Vorbereidingsfase**

*Planning*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Multidisciplinair*  
*Groeperingsvorm*  
*Vakkenopdeling*  
*Samenwerking ASV-BGV*  
*Vakgroepwerking*  
*Infrastructuur en uitrusting*

Alle leraren hanteren de door de school ontwikkelde jaarplansjablonen. De individuele voorbereiding van de leraren is wel verschillend. Een gerichte strategie met aandacht voor een orthodidactische aanpak in methodiek en werkvormen, is niet in alle planningsdocumenten van leraren terug te vinden. De planning van de activiteiten ligt vast in een wekelijks activiteiten- en lessenrooster voor een klasgroep of voor een individuele leerling. Er zijn duidelijke afspraken over de extra ondersteuning door therapeuten, opvoeders of door een extra leraar. In de voorbereiding kiest de klassenraad duidelijk voor een multidisciplinaire aanpak. De samenwerking met ergotherapeuten en kinesisten is multidisciplinair gepland en uitgewerkt. Daarnaast is er ook een intense samenwerking met de therapeuten en medewerkers van het Multifunctioneel Centrum wat een grote meerwaarde betekent. Leraren en therapeuten zijn heel inventief in het bedenken van gepaste werkvormen en in het aanmaken of aanbieden van gepaste compenserende en ondersteunende hulpmiddelen. De sociale, psychologische, orthopedagogische, medische en paramedische hulpverlening is in het opvoedings- en onderwijsaanbod geïntegreerd.

Binnen elke module krijgen de leerlingen een aantal vakken aangeboden. Uitgangspunt daarbij is dat deze vakken gebruikt worden als middel en niet als doel op zich om de verschillende competenties na te streven. Op die wijze werken de leraren binnen verschillende vakken aan dezelfde competenties. Voor de overkoepelende doelen is er een goede samenwerking tussen de Algemene en Sociale Vorming en de Beroepsgerichte Vorming.

De vakgroepwerking is kwaliteitsvol. Uit de verslagen blijkt dat er zowel inhoudelijke als praktische thema's aan bod komen. Er is een goede ontwikkelingsdynamiek aanwezig.

De infrastructuur van sommige beroepsgerichte vakken is niet volgens de wettelijke voorschriften. Sommige vaklokalen zijn gehuisvest in een kelder waar geen daglicht aanwezig is. Doordat de leerlingen hier maar een beperkte tijd les volgen in deze lokalen en de school op relatief korte termijn een nieuwbouwproject plant, is dit tijdelijk aanvaardbaar. De mogelijkheid om voor Beroepsgerichte Vorming gebruik te maken van de beschutte werkplaats op de ruime campus van het dienstencentrum Gid(t)s, resulteert in een grote infrastructurele meerwaarde. De groene campus biedt ook voldoende mogelijkheden om activiteiten rond groenzorg kwaliteitsvol in te vullen. De uitrusting voldoet om de einddoelstelling na te streven.

**Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak*  
*Flexibiliteit*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

De uitvoering van het leeraanbod getuigt van een planmatige en doelgerichte aanpak. Voor alle vakken zijn er binnen elke module uitdagende opdrachten die aangepast zijn aan de mogelijkheden van elke individuele leerling. Op de klasvloer komt onderwijs op maat door individualisatie en differentiatie en het inzetten van gepaste hulpmiddelen goed tot uiting. De leerlingen worden met veel zorg als persoon benaderd. De extra ondersteuning door de therapeuten en opvoeders is een meerwaarde en een noodzakelijk voorwaarde om onderwijs op maat te kunnen realiseren.

In de lessen is een dynamische leeromgeving gecreëerd waarbij leerlingen uitgedaagd worden om hun grenzen te verleggen en hun persoonlijke-, sociale- en arbeidscompetenties verder te ontwikkelen. Daarbij zijn de leraren en therapeuten ondersteunend aanwezig en assisteren ze de leerlingen indien nodig. Op die wijze geeft de school aan de leerlingen een degelijke voorbereiding op tewerkstelling in een omgeving met ondersteuning.

**Evaluatiefase**  
*Visie en afspraken*  
*Systeem of instrument*  
*Gelinkt aan*  
*doelen/diagnostisch*  
*Evenwichtig en representatief*  
*Transparantie en normering*  
*Overgangscriteria*  
*Rapportering*  
*Procesevaluatie*

De school heeft een duidelijke gelijkgerichte visie over de evaluatiepraktijk. Voor de evaluatie hanteert men zelf ontwikkelde instrumenten. De evaluatie is gericht op de rapportering en geeft geen duidelijk beeld over de al dan niet bereikte ontwikkelingsdoelen. Daarnaast hebben alle leerlingen assessments met een beperkt aantal individuele doelen. Leerlingen krijgen op die wijze de kans om zichzelf te beoordelen en een beter inzicht te verwerven in hun eigen mogelijkheden. Ze krijgen daarbij ontwikkelingsgerichte feedback. Dit is een goede werkwijze. De link tussen de evaluatie (gericht op de rapportering) en de ontwikkelingsdoelen is echter onduidelijk. Net als bij de doelenfase ontbreekt ook in deze fase van de handelingsplanning een transparant overzicht van de vorderingen over de schooljaren heen. Hierdoor ontbreekt er een basis om de doelenselectie bij te sturen op basis van vastgestelde hiaten of lacunes in het onderwijsaanbod. Voor de overgang van de ene module naar de andere hanteert de klassenraad overgangscriteria, wat goed is.

De rapportering is transparant en biedt ouders en leerlingen kwaliteitsvolle informatie over de vorderingen van hun zoon of dochter. De klassenraad evalueert op vele manieren de eigen handelingsplanmatige aanpak. Het digitaal platform biedt de mogelijkheid om een overzicht te maken van de ontwikkelingsdoelen die jaarlijks nagestreefd worden. In het verleden heeft dit overzicht reeds geleid tot het bijsturen van de doelenselectie en de daaraan verbonden activiteiten. Dat is een goed initiatief. De klassenraad heeft nog niet de gewoonte deze reflectie uit te voeren met een gepaste regelmaat in het kader van de interne kwaliteitszorg.

**Extramurale BGV**  
**Stage**

De school maakt op een verantwoorde wijze gebruik van de mogelijkheid om stages in te richten. De voorbereiding, uitvoering, opvolging, evaluatie van de stages verlopen kwaliteitsvol. Per leerling zoekt de stagebegeleider naar de meest geschikte stageplaats. Daarbij tracht de school een stageplaats te zoeken dicht bij de eigen woonplaats. De stages worden onder begeleiding van de stagebegeleider goed voorbereid en begeleid. Daarvoor is er samenwerking met de leraren Algemene en Sociale Vorming. Op die wijze kunnen de jongeren rekenen op een sterke ondersteuning van de school bij hun eerste kennismaking in het reële werkveld. Het administratieve dossier is slechts gedeeltelijk in orde. De handtekening van de preventieadviseur ontbreekt op verschillende risicoanalyses waardoor deze niet bekrachtigd zijn door een deskundige en dus niet geldig zijn.

De extramurale Beroepsgerichte Vorming in het bufferatelier is kwaliteitsvol en biedt een grote meerwaarde voor de leerlingen. Er is een nauwe samenwerking met de beschutte werkplaats Mariasteen dat net als de school deel uitmaakt van het dienstencentrum Gid(t)s. Binnen de beschutte werkplaats is een aparte ruimte gecreëerd waarbinnen de leerlingen samen met andere werknemers opdrachten uitvoeren. De leerlingen kunnen op deze wijze de aangeleerde competenties aanwenden in een reële werkcontext.

### 3.1.1.3 Opleidingsvorm vier: bedrijfseconomie in de basisoptie Handel

#### Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelen op het gewenste beheersingsniveau. De evaluatie is valide. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

**Beginsituatiebepaling**  
*Beeldvorming*  
*Functionele neerslag*  
*Actualisering*

De multidisciplinaire klassenraad brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen uitgebreid in kaart. Dit gebeurt zeer overzichtelijk in leerfiches, die de teamleden via het digitale platform kunnen inkijken. De klassenraad actualiseert de fiches geregeld na overleg. Specifieke vakgebonden vaardigheden, attitudes en remediëringsbehoeften staan genoteerd in de jaarplanningen van de leraren.

**Doelenselectiefase**  
*Op maat*  
*Evenwichtig aanbod*  
*Doelenkaders*  
*Horizontale en verticale afstemming*  
*Multidisciplinair overleg*

De doelenselectie gebeurt op basis van het leerplan. De leerlingen krijgen nagenoeg alle leerplandoelen op een evenwichtige en samenhangende wijze aangeboden. Ze maken kennis met de bedrijfseconomische wereld en de toeristische sector zodat ze in de tweede graad een meer gerichte studiekeuze kunnen maken. Er is ook voldoende aandacht voor ICT en taalondersteuning.

**Vorbereidingsfase**  
*Planning*  
*Multidisciplinair*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Infrastructuur en uitrusting*

De doelenselectie resulteert in een duidelijke en haalbare jaarplanning voor de klasgroep. De leerlingen beschikken over een leerboek, aangevuld met een aantal eigen taken. Het lesverloop berust voornamelijk op onderwijsleergesprekken, aangevuld met activerende opdrachten. De leraar beschikt over een pc en een beamer. Die worden functioneel ingezet tijdens de lessen. Ook het gebruik van speciale software om het leerboek digitaal in te vullen, biedt voor sommige leerlingen een duidelijke meerwaarde.

**Uitvoeringsfase**  
*Planmatige aanpak*  
*Flexibiliteit*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

De lessen verlopen in een aangename sfeer en alle leerlingen zijn sterk betrokken. De lesstructuur en de instructietaal zijn duidelijk. De voorkennis van de leerlingen wordt zo veel mogelijk geactiveerd door de leerstof in betekenisvolle contexten aan te bieden. In functie van de mogelijkheden van de klasgroep dragen bedrijfsbezoeken bij tot het levensecht maken van de leerinhouden. Waar mogelijk wordt ingespeeld op de actualiteit. Tijdens de lessen is er voldoende ruimte voor individualisatie, differentiatie en aangepaste begeleiding.

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatiefase</b>                   | De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. De toetsen en examens bevatten zowel kennis- als toepassingsvragen. Naar inzicht wordt veeleer zelden gepeild. Door de frequentie van de toetsen en taken en de feedback die de leerlingen erop krijgen, heeft de evaluatie van het dagelijks werk een voldoende formatief karakter. Over een zelf te kiezen leerstofonderdeel maken de leerlingen een presentatie. De evaluatie daarvan telt mee voor het examen. De resultaten van het dagelijks werk en van de examens wegen evenveel door in het eindtotaal. |
| <i>Visie en afspraken</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Systeem of instrument</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Gelinkt aan doelen/diagnostisch</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Valide</i>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Evenwichtig en representatief</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Transparantie en normering</i>      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Procesevaluatie</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

### 3.1.1.4 Opleidingsvorm vier: Nederlands in de tweede en derde graad van de studierichting Handel (leerplannen D/2012/7841/001 en D/2014/7841/001)

#### **Voldoet**

De school realiseert de leerplandoelen in voldoende mate. De evaluatie is valide. Het proces van handelingsplanning garandeert de afstemming van het onderwijs op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Beginsituatiebepaling</b> | De school gebruikt een zelf ontwikkeld, efficiënt digitaal systeem (de leerfiche) om de beginsituatie van de leerlingen in kaart te brengen. De multidisciplinaire klassenraad voert dit systeem aan de hand van interne en externe gegevens. Een eerste versie van de leerfiche wordt voorbereid door de leerbegeleiders. De klastitularis actualiseert de informatie. Dit resulteert in een holistisch beeld van de leerling, met opvoedkundige en onderwijskundige gegevens. Via de klastitularis vullen de leraren de informatie aan met vaststellingen uit klasobservaties, toetsen en examens. De vakinhoudelijke aspecten komen doorgaans aan bod in functie van vastgestelde problemen, individuele remediëring en gemaakte vorderingen. De wekelijkse klassenraden leggen maatwerk en verhoogde zorg vast. De talige aspecten krijgen ruime aandacht, vanuit de algemene doelstelling van zelfredzaamheid. Door de systematische uitwisseling van geactualiseerde gegevens zijn de leraren goed geïnformeerd, in het bijzonder ook over de talige werkpunten van de leerlingen. |
| <i>Beeldvorming</i>          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>Functionele neerslag</i>  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>Actualisering</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Doelenselectiefase</b>                  | Het leerplan vormt de basis voor de doelenselectie. De leraren zijn zich bewust van de eindtermen en leerplandoelen en van de vaardigheidsgerichte aanpak die het moderne taalonderwijs voorschrijft. Zowel de receptieve als productieve vaardigheden komen vrij evenwichtig aan bod in de planning en het lesaanbod. Lezen, schrijven en luisteren worden voldoende geoefend. De leraren bieden ondersteunende kennis meestal geïntegreerd aan, gericht op de ontwikkeling van de vaardigheden. Toch zijn er nog sporen van een veeleer contextarm aanbod van grammaticale leerinhouden die getuigen van een overwaardering van een kennisgerichte aanpak, zonder concrete link met de eindtermen rond de taalvaardigheden. |
| <i>Op maat</i>                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Evenwichtig aanbod</i>                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Doelenkaders</i>                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Horizontale en verticale afstemming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

De leraren besteden aandacht aan de integratie van de leerstof en lesactiviteiten over de graden heen.

## **Vorbereidingsfase**

*Planning*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Vakgroepwerking*  
*Infrastructuur en uitrusting*

De leraren maken gebruik van een leerwerkboek, aangevuld met authentiek (tekst)materiaal om het aanbod van de leerplandoelen te vervullen. Ze leggen in hun planningsdocumenten expliciet de link met de eindtermen.

Ze zorgen voor uitwisseling van relevante informatie over de leerlingen, de leerstof en het leerproces over de graden heen (verticaal) en tussen de taalvakken (horizontaal) om een gemeenschappelijke visie op de leerplanrealisatie tot stand te brengen.

De leerlingen krijgen les in een krachtige leeromgeving. De leraren kunnen gebruik maken van elektronische leermiddelen. De aanwezige ICT-middelen vergemakkelijken de realisatie van de leerplandoelen. Ze worden ook effectief ingezet. Er is een bibliotheek ter beschikking van de leerlingen en leraren.

## **Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak*  
*Flexibiliteit*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

De leraren stellen terecht de realisatie van de leerplannen als doel voorop; ze hebben hierbij oog voor de specifieke noden van de leerlingen. Die krijgen voldoende spreek-, schrijf- en luisterkansen. De leraren behandelen het hele gamma van tekstsoorten dat het leerplan voorschrijft. Ook de aandacht voor literaire teksten is conform het leerplan.

De leraren variëren de lesactiviteiten in voldoende mate om de leerlingen te stimuleren. Taaltaken (zoals het schrijven van een toeristische brochure) komen voor, maar behoren nog niet systematisch tot het opdrachtenarsenaal van de lessen Nederlands. Het onderwijsleergesprek is de overheersende werkvorm. Er is nog ruimte voor een groter aanbod aan activerende werkvormen.

De differentiatie en individualisatie bestaan uit het inspelen op de sterktes van de leerling en het geven van de gepaste begeleiding tijdens de lessen. Het lerarenteam maakt gebruik van tal van begeleidings- en remediëringmaatregelen voor een leerlinggerichte aanpak.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Evaluatiefase</b></p> <p><i>Visie en afspraken</i></p> <p><i>Systeem of instrument</i></p> <p><i>Gelinkt aan doelen/diagnostisch</i></p> <p><i>Valide</i></p> <p><i>Evenwichtig en representatief</i></p> <p><i>Transparantie en normering</i></p> <p><i>Procesevaluatie</i></p> <p><i>Geïntegreerde proef</i></p> <p><i>Rapportering</i></p> | <p>De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen bereikt werden. Ze is representatief voor de leerstof en tamelijk evenwichtig. Globaal genomen is ze ook transparant. Ze toetst op het vereiste beheersingsniveau. Alle vaardigheden komen aan bod, maar vooral de examens vertonen nog de sporen van een kennisgerichte aanpak in plaats van het toetsen van het taalvaardigheidsniveau van de leerling.</p> <p>De leraren maken meer en meer gebruik van afgesproken, overzichtelijke evaluatieroosters voor de vaardigheden en brengen (deel)criteriën voor de taalvaardigheden in kaart. Dit proces werd een aantal jaren geleden opgestart samen met de vreemde talen. Nederlands sluit nog maar in beperkte mate aan bij deze systematiek. De cesuur voor de puntentoekenning is doorgaans geobjectiveerd en transparant; soms komt ze arbitrair over. De quotering op één (met als minimale score nul en maximale score één) beperkt het differentiatieniveau voor sommige deelcriteriën, waardoor de optelling niet altijd een representatief beeld oplevert. De leraren compenseren deze onvolkomenheid soms op een pragmatische manier, maar dit komt de transparantie niet ten goede. De evaluatie van de vakattitudes volgt in de derde graad tso niet de aanpak die over de talen heen afgesproken werd.</p> <p>De leraren gebruiken de evaluaties om de leerlingen bij te sturen waar nodig. De feedback op toetsen en taken is duidelijk en gericht op remediëring. Er werd een document opgemaakt dat systematisch zelfevaluatie stimuleert. Dat wordt niet altijd ingevuld.</p> <p>De aandacht voor procesevaluatie is veeleer beperkt. Binnen de geïntegreerde proef (gip) wordt het proces wel expliciet beoordeeld. De resultaten die de school voorlegt m.b.t. de gip illustreren het succes van een geïntegreerde aanpak van vaardigheden en vakken en de afstemming op de interesse en het competentieniveau van de leerling.</p> <p>De rapportcommentaar is summier en staat in contrast met de individuele begeleiding van de leerlingen. De school is zich hiervan bewust en heeft al actie ondernomen om de leraren te sensibiliseren met vuistregels over het geven van feedback.</p> |
| <p><b>Deskundigheidsbevordering</b></p> <p><i>Overleg</i></p> <p><i>Vorming</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>De vakgroep talen is gericht op de kwaliteitsverbetering van het eigen functioneren. De leraren bespreken organisatorische en didactisch-pedagogische thema's. Ze onderwerpen de eigen werking aan de inzichten die ze opdoen in de lespraktijk en tijdens nascholingen, intern of extern. De vakgroep werkt geregeld samen met de pedagogische begeleidingsdiensten. Er is een grote openheid onder de collega's, ook onder die van de andere moderne talen. Co-teaching vindt ingang in de lespraktijk, wat ook uitwisseling van expertise teweegbrengt. Het gelijklopende kader van leerplandoelen voor de moderne talen komt nog niet ten volle tot uiting in de evaluatiepraktijk van het vak Nederlands. De verdere stroomlijning van een gemeenschappelijk evaluatiekader voor alle talen is een onvermijdelijke, verdere stap op de ingeslagen weg. De veranderingsbereidheid en het kwaliteitsstreven bij het personeel is groot.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

### 3.1.1.5 Opleidingsvorm vier: Engels in de derde graad bso in de studierichting Kantoor (leerplan D/2012/7841/058)

#### **Voldoet**

De school realiseert de leerplandoelen in voldoende mate. De evaluatie is valide. Het proces van handelingsplanning garandeert de afstemming van het onderwijs op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

|                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Beginsituatiebepaling</b><br><i>Beeldvorming</i><br><i>Functionele neerslag</i><br><i>Actualisering</i>                                    | <p>De school gebruikt een zelf ontwikkeld, efficiënt digitaal systeem (de leerfiche) om de beginsituatie van de leerlingen in kaart te brengen. De multidisciplinaire klassenraad voedt dit systeem aan de hand van interne en externe gegevens. Een eerste versie van de leerfiche wordt voorbereid door de leerbegeleiders. De klastitularis actualiseert de informatie. Dit resulteert in een holistisch beeld van de leerling, met opvoedkundige en onderwijskundige gegevens. Via de klastitularis vullen de leraren de informatie aan met vaststellingen uit klasobservaties, toetsen en examens. De vakinhoudelijke aspecten komen doorgaans aan bod in functie van vastgestelde problemen, individuele remediëring en gemaakte vorderingen. De wekelijkse klassenraden leggen maatwerk en verhoogde zorg vast. De talige aspecten krijgen ruime aandacht, vanuit de algemene doelstelling van zelfredzaamheid. Door de systematische uitwisseling van geactualiseerde gegevens zijn de leraren goed geïnformeerd, in het bijzonder ook over de talige werkpunten van de leerlingen.</p>                                                                                     |
| <b>Doelenselectiefase</b><br><i>Op maat</i><br><i>Evenwichtig aanbod</i><br><i>Doelenkaders</i><br><i>Horizontale en verticale afstemming</i> | <p>Het leerplan vormt de basis voor de doelenselectie. Die doelen worden nagestreefd, afgestemd op het competentieniveau van de individuele leerling. De leraren zijn zich bewust van de eindtermen en leerplandoelen en van de vaardigheidsgerichte aanpak die het moderne taalonderwijs voorschrijft. Zowel de receptieve als productieve vaardigheden komen vrij evenwichtig aan bod in de planning en het lesaanbod. Lezen en spreken worden voldoende geoefend. Er zijn ook voldoende luistermomenten, alhoewel soms nog klakkeloos de luisteroefeningen van het leerboek overgenomen worden, zodat daar het verband met de eindtermen voor luisteren minder duidelijk is. De leraren bieden ondersteunende kennis meestal geïntegreerd aan, gericht op de ontwikkeling van de vaardigheden. Toch zijn er nog sporen van contextloze invuloefeningen voor het gebruik van de tijden.</p> <p>De leraren besteden aandacht aan de verticale integratie van de leerstof en lesactiviteiten. Voor een aantal kennisinhouden werden – deels in overleg met de vakgroep Frans – leerlijnen en stappenplannen uitgetekend. Ook de integratie met de zaakvakken is een sterk punt.</p> |

**Vorbereidingsfase**  
*Planning*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Vakgroepwerking*  
*Infrastructuur en uitrusting*

De leraren maken gebruik van leerboeken, aangevuld met authentiek (tekst)materiaal om het aanbod van de leerplandoelen te vervolledigen. Ze leggen in hun planningsdocumenten de expliciete link met de eindtermen. Ook de eindtermen voor het specifieke gedeelte worden planmatig en met voldoende diepgang aangeboden.

De lestaken zijn gevarieerd. De leraren streven ernaar om opdrachten te geven die de leerlingen motiveren. Er is nog ruimte om ze ook maximaal levensecht te maken. Maar gaandeweg neemt het belang van functionele taaltaken toe. Soms dreigt het volgen van het leerwerkboek de focus van de eindtermen af te leiden; dat geldt bij uitstek als het om ondersteunende kennis gaat. Er wordt gebruik gemaakt van voldoende afwisselende werkvormen. Het onderwijsleergesprek is de overheersende werkvorm, maar ook duowerk en andere activerende werkvormen krijgen een plaats. Het aanbod van groepswerk is beperkt.

De dynamische vakgroepwerking opereert vanuit een gemeenschappelijke visie op de leerplanrealisatie. De gedeelde inzichten leiden tot gepaste antwoorden op de specifieke uitdagingen van de taalleraren. De samenwerking met de vakgroep Frans heeft al geregeld geleid tot concrete afspraken (bijv. over de beoordeling van de vakattitudes).

De leraren beschikken over een krachtige leeromgeving om op maat van de leerling in de gepaste ondersteuning te voorzien. De aanwezige ICT-middelen vergemakkelijken de realisatie van de leerplandoelen. Ze worden ook effectief ingezet.

**Uitvoeringsfase**  
*Planmatige aanpak*  
*Flexibiliteit*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Individualisatie en differentiatie*

De leraren stellen terecht de realisatie van de leerplannen als doel voorop; ze hebben hierbij oog voor de specifieke noden van de leerlingen. Het beheersingsniveau van het Engels is hoog. Het systematisch gebruik van de doeltaal door de leraren draagt daar toe bij. De leerlingen krijgen voldoende spreek-, schrijf- en luisterkansen in de doeltaal. Wanneer de leerlingen iets niet begrijpen, wordt nogal vlug overgegaan tot vertaling naar het Nederlands, waardoor de leerlingen minder gestimuleerd worden zich in het Engels verstaanbaar te maken. De leraren behandelen het hele gamma van tekstsoorten dat het leerplan voorschrijft.

Prescriptieve teksten komen echter iets minder aan bod. De leraren behandelen ook de interculturele component van het leerplan.

De orthodidactische aanpak is functioneel. Het lerarenteam maakt gebruik van tal van begeleidings- en remediëringsmaatregelen, waaronder herhalings- en uitbreidingsoefeningen, sticordi-maatregelen en een individuele, leerlinggerichte remediëringsaanpak. Dispensatie is uitzonderlijk en gebeurt op een zinvolle manier.

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatiefase</b>                   | De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen bereikt werden. Ze is representatief voor de leerstof en vrij evenwichtig. Globaal genomen is ze ook transparant. Ze toetst op het vereiste beheersingsniveau, zij het dat voor de ondersteunende kennis de toetsing geregeld boven het niveau van de derde graad bso meet. Dit is geen probleem, voor zover alle leerlingen dit hogere niveau aankunnen. Alle vaardigheden komen aan bod, hetzij via dagelijks werk, hetzij in een examen. Enkel gespreksvaardigheid wordt niet apart opgenomen in het overzicht. De leraren maken gebruik van afgesproken, overzichtelijke evaluatieroosters voor de vaardigheden en brengen (deel)criteria voor de taalvaardigheden in kaart. Dit proces werd een aantal jaren geleden opgestart in samenwerking met andere taalvakken; er is nog ruimte voor verfijning en stroomlijning. De cesuur voor de puntentoekenning is doorgaans geobjectiveerd en heel transparant; soms komt ze arbitrair over. De quotering op één (met als minimale score nul en maximale score één) beperkt het differentiatieniveau voor sommige deelcriteria, waardoor de optelling niet altijd een representatief beeld oplevert. De leraren compenseren deze onvolkomenheid soms op een pragmatische manier, maar dit komt de transparantie niet ten goede. Ondersteunende kennis wordt binnen de vaardigheden geëvalueerd, maar krijgt ook nog eens een aparte quotering. Er is aandacht voor een aantal vakattitudes. Daarover zijn ook afspraken met de vakgroep Frans. Er is nog ruimte voor een systematische focus op het bredere spectrum van vakattitudes van het leerplan. |
| <i>Visie en afspraken</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Systeem of instrument</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Gelinkt aan doelen/diagnostisch</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Valide</i>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Evenwichtig en representatief</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Transparantie en normering</i>      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Procesevaluatie</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Geïntegreerde proef</i>             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Rapportering</i>                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                        | De leraren gebruiken de evaluaties om het talige niveau van de leerlingen te beoordelen, maar ook om bij te sturen waar nodig. De feedback op toetsen en taken is duidelijk en gericht op het remediërend effect. Ook zelf- en peerevaluatie komen voor. De criteria daarvoor zijn duidelijk en gelinkt aan de leerplandoelen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                        | De aandacht voor procesevaluatie is gedeeltelijk vervat in de criteria voor de verschillende vaardigheden. Ook binnen de gip wordt het proces expliciet beoordeeld. De resultaten die de school voorlegt m.b.t. de gip illustreren het succes van een geïntegreerde aanpak van vaardigheden en vakken en de afstemming op de interesse en het competentieniveau van de leerling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                        | De rapportcommentaar is summier en staat in contrast met de analytische evaluatiepraktijk en de individuele begeleiding. De school is zich hiervan bewust en heeft al actie ondernomen om de leraren te sensibiliseren met vuistregels over feedback geven.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**Deskundigheidsbevordering**  
*Overleg*  
*Vorming*

De vakgroep is gericht op de permanente kwaliteitsverbetering van het eigen functioneren. De leraren bespreken organisatorische en didactisch-pedagogische thema's. Ze onderwerpen de eigen werking aan de inzichten die ze opdoen in de lespraktijk en tijdens nascholingen, intern of extern. De vakgroep werkt geregeld samen met de pedagogische begeleidingsdiensten. Er is een grote openheid onder de collega's, ook onder die van de andere moderne talen. Ze bespreken elkaars lespraktijk en toetsmateriaal. Co-teaching vindt ingang in de lespraktijk, wat ook uitwisseling van expertise teweegbrengt. Het gelijklopende kader van leerplandoelen voor de moderne talen, spoort de taalleraren aan tot structurele samenwerking. Ook de leraren Nederlands en PAV zijn betrokken in dit proces. De verdere stroomlijning van een gemeenschappelijk evaluatiekader voor alle talen is een kleine stap ten opzichte van de huidige situatie. De veranderingsbereidheid en het kwaliteitsstreven bij het personeel is groot.

### 3.1.1.6 Opleidingsvorm vier: administratie en retail in de derde graad Kantoor

#### Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelen op het gewenste beheersingsniveau. De evaluatie is valide. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

**Beginsituatiebepaling**  
*Beeldvorming*  
*Functionele neerslag*  
*Actualisering*

De multidisciplinaire klassenraad brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen uitgebreid in kaart. Dit gebeurt zeer overzichtelijk op leerfiches, die de teamleden via het digitale platform kunnen inkijken. De klassenraad actualiseert de fiches geregeld na overleg. Specifieke vakgebonden vaardigheden, attitudes en remediëringsbehoeften staan genoteerd in de jaarplanningen van de leraren.

**Doelenselectiefase**  
*Op maat*  
*Evenwichtig aanbod*  
*Doelenkaders*  
*Horizontale en verticale afstemming*  
*Multidisciplinair overleg*

De doelenselectie gebeurt op basis van het leerplan. De leerlingen krijgen nagenoeg alle leerplandoelen op een evenwichtige en samenhangende wijze aangeboden. De vakgroep bewaakt nauwgezet het competentiegericht karakter van het leerplan door kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd aan te bieden. Samen met de betrokken leraren selecteren ze ook de doelen die mee in de taalvakken gerealiseerd kunnen worden. Voor leerlingen die instromen uit een andere studierichting wordt een inhaaltraject op maat uitgetekend.

**Vorbereidingsfase**  
*Planning*  
*Multidisciplinair*  
*Methodiek en werkvormen*  
*Infrastructuur en uitrusting*

De doelenselectie resulteert in een duidelijke en haalbare jaarplanning voor de klasgroep. De school biedt naast de basismodule 'administratief medewerker' de keuzemodule 'retailmedewerker' aan. De vakgroep zorgt bij de spreiding van de (deel)competenties over de twee leerjaren en over de verschillende leraren voor een duidelijke leerlijn.

Bij alle competenties proberen de leraren zo veel mogelijk leersituaties te creëren die een reële arbeidssituatie benaderen. De kantoorklas en de didactische winkel kunnen dergelijke situaties maar deels helpen simuleren. Ze voldoen immers maar nauwelijks aan de vereisten van het leerplan. De vakgroep speelt hier echter creatief op in door de mogelijkheden tot werkplekieren in de omgeving van de school maximaal te benutten.

Voor de keuzemodule gebruiken de leerlingen een leerboek, aangevuld met heel wat eigen materiaal. Voor de basismodule werken ze hoofdzakelijk met cursusmateriaal dat door de leraren zelf is ontwikkeld. Dit materiaal is zeer verzorgd en opvallend leerplangericht.

De leerlingen hebben op elk ogenblik toegang tot een pc met internetaansluiting en de vereiste software.

#### **Uitvoeringsfase**

*Planmatige aanpak*

*Flexibiliteit*

*Methodiek en werkvormen*

*Individualisatie en differentiatie*

De lessen verlopen in een aangename sfeer en de leerlingen zijn sterk betrokken. De lesstructuur en de instructietaal zijn duidelijk. De leerlingen gebruiken stappenplannen bij het uitvoeren van hun opdrachten. Tijdens de lessen is er voldoende ruimte voor individualisatie, differentiatie en aangepaste begeleiding.

De leraren creëren heel wat levensechte interne werkplekken. Zo verzorgen de leerlingen secretariaatswerk voor de eigen school en voor externe partners en baten zij de schoolbibliotheek uit. Daarnaast krijgen de leerlingen vaak de gelegenheid om observatie- en doe-opdrachten uit te voeren in bedrijven in de (wijde) omgeving van de school. Opvallend is hoe elke didactische uitstap ook benut wordt om te werken aan algemene attitudes, waardoor het rendement van deze activiteiten nog toeneemt.

#### **Evaluatiefase**

*Visie en afspraken*

*Systeem of instrument*

*Gelinkt aan*

*doelen/diagnostisch*

*Valide*

*Evenwichtig en representatief*

*Transparantie en normering*

*Procesevaluatie*

*Geïntegreerde proef*

De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. De toetsen, taken en examens zijn zeer praktijkgericht. De leerlingen krijgen uitgebreide feedback. De praktijkopdrachten worden geëvalueerd met schalen die het bereikte verwerkingsniveau beschrijven. Zowel het resultaat als de gebruikte werkstrategie worden geëvalueerd.

De geïntegreerde proef in het eindjaar bestaat deels uit een presentatie rond het stagebedrijf en deels uit de organisatie van een vergadering voor de stagementoren. Ook de taalvakken zijn bij de gip betrokken. Zowel het product als het proces worden geëvalueerd. De externe juryleden hebben in de loop van het jaar contacten met de leerlingen en zijn zo ook betrokken bij het proces van de gip.

#### **Stage**

De school besteedt veel zorg aan de organisatie van de stages. De stageplaatsen worden zorgvuldig uitgekozen en de stageactiviteiten aangepast aan elke leerling. De leerlingen beschikken over duidelijke richtlijnen en de transparantie naar de ouders en de stagebedrijven toe is groot. De leerlingen maken een omstandig verslag van hun stageactiviteiten.

#### **Deskundigheidsbevordering**

*Overleg*

*Vorming*

De leraren overleggen geregeld, en behandelen daarbij niet alleen organisatorische maar ook vakdidactische onderwerpen. Het overleg verloopt doelgericht en er wordt kwaliteitsvol over gerapporteerd. De vakgroep werkte voor de implementatie van het nieuwe leerplan nauw samen met de begeleidingsdienst.

### 3.1.1.7 Opleidingsvorm vier: vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen en eindtermen (VOET)

#### Voldoet

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen planmatig na bij alle leerlingen.

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Beleid</b>           | De VOET-werking vertrekt vanuit een duidelijke visie, geënt op het holistisch mensbeeld van het pedagogisch project van de school. Zelfredzaamheid is hierbij een sleutelbegrip. De visie is vertaald in een beleidsplan met concrete actiepunten. De school heeft haar beginsituatie op het vlak van de VOET in kaart gebracht. Binnen een tweejaarlijkse cyclus legt de school telkens andere accenten. De school heeft een goed zicht op de contexten (of eindtermen) die mogelijks extra aandacht verdienen. Het evenwichtig aanbod en de draagkracht bepalen mee het VOET-beleid. De school positioneert de VOET niet als een verplichting, maar focust op de meerwaarde van de inspanningen i.f.v. de zelfredzaamheid van de leerling. Deze strategische opstelling leidt tot grote betrokkenheid van het personeelskorps.                                  |
| <b>Doelgerichtheid</b>  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Ondersteuning</b>    | De school heeft vanaf de vorige doorlichting in 2008 het beleid en de operationele werking rond de VOET grondig bijgestuurd. De coördinatie van het VOET-beleid is kwalitatief uitgewerkt met duidelijke verantwoordelijkheden. Een VOET-coördinator superviseert de aanpak, in nauwe samenspraak met leerbegeleiders verantwoordelijk voor 'leren leren', de klas- en schooldirectie en het lerarenteam van OV4. Vorig schooljaar hervatte de school een intensievere, cyclische aanpak voor de opvolging van de VOET. Via steekproefgewijze controles volgt het coördinerend team het aanbod van de vakoverschrijdende eindtermen op. Nieuwe personeelsleden krijgen een zgn. "VOET-bad". De interne communicatie verloopt zowel via formeel als informeel overleg. De school brengt de ouders systematisch op de hoogte van de projecten en VOET-activiteiten. |
| <b>Doeltreffendheid</b> | De steekproefcontroles van de afgelopen jaren tonen een verregaande inbedding van de VOET in de schoolwerking. Op het niveau van de klassenraad en de vakgroepwerking evalueert de school de activiteiten systematisch. Binnen de eerste graad is er een evaluatiedocument 'leren leren'. Vastgestelde lacunes worden bijgestuurd binnen de lessen of aan de hand van overkoepelende projecten of activiteiten. Mede door deze aanpak is er een goede dekkingsgraad van het geheel van de eindtermen. Ook de beoordeling van de kwaliteit en diepgang van de projecten maakt deel uit van de aanpak van de school.                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Ontwikkeling</b>     | Er is aandacht voor brede professionalisering via personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen. De school maakt gebruik van de inzichten vanuit de pedagogische begeleidingsdiensten om zijn VOET-beleid bij te sturen. De opeenvolgende, diverse invalshoeken waaraan de opvolging en evaluatie van de eindtermen onderworpen werd, illustreert de interne dynamiek van de school, die zich ook manifesteert in de VOET-werking.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mentale gezondheid<br/>Uitvoeringsfase</b> | <p>Er is ruime aandacht voor de VOET 'mentale gezondheid'. Vanuit de kwetsbaarheid van de doelgroep, beschouwt de school deze eindtermen als cruciaal voor alle leerlingen en in het bijzonder voor de OV4-werking. In alle graden en in heel wat vakken, waaronder godsdienst, Nederlands, project algemene vakken, plastische opvoeding en muzikale opvoeding, komen deze eindtermen uitvoerig aan bod. Een aantal vakoverschrijdende projecten leveren een bijdrage om de leerlingen te leren omgaan met relaties en emoties en mogelijke problemen hieromtrent. Er is ruime aandacht voor pesten en sociale vaardigheden. De school zoekt zelf naar concrete situaties en contexten om de eindtermen zinvol te kaderen: drempelervaringen van de leerlingen, het verblijf in het Multifunctioneel Centrum, de zoektocht naar tewerkstelling, e.d.m. De individuele handelingsplanning laat ook toe om leerlingen op maat te begeleiden naar meer mentale weerbaarheid.</p> |
| <b>Socioculturele samenleving</b>             | <p>De school streeft de eindtermen evenwichtig en met voldoende diepgang bij alle leerlingen na, met oog voor het individuele ontwikkelingsniveau van de leerling. Onder andere binnen het vak godsdienst is er ruime aandacht voor de verschillen in de samenleving en hoe daar mee om te gaan. Binnen het vak geschiedenis en MAVO krijgt de herinneringseducatie de plaats die de eindtermen voorschrijven. Talrijke initiatieven, waaronder schoolreizen en culturele uitstappen, besteden aandacht aan de eindtermen rond socioculturele samenleving. De samenwerking met dichters en kunstenaars (aan internationale projecten tot in Indië) tonen ook in deze materie de schooldynamiek aan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                        |

### 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne nog onvoldoende systematisch na. De tekorten die zijn vastgesteld tijdens controles van externe diensten, blijven verspreid genotuleerd in de diverse verslagen daarvan. Een globaal preventieplan (GPP) en een jaaractieplan (JAP), waarin die tekorten zouden kunnen worden samengebracht en geprioriteerd en de aanpak ervan gepland, ontbreken op het moment van de doorlichting. Daardoor is ook de koppeling met de financiële middelen en de planning daarvan te weinig concreet.

Er is een reglementair samengesteld comité voor preventie en bescherming op het werk. Het beschikt over een huishoudelijk reglement en vergadert voldoende frequent. Uit het ontbreken van een GPP en JAP blijkt echter dat het comité haar controleopdracht in deze niet naar behoren heeft volbracht. De preventieadviseur vergezelt de arbeidsgeneesheer op de jaarlijkse rondgang, maar geeft geen eigen bevindingen weer in een verslag. De school kan niet aantonen op welke manier ze gevolg geeft aan de opmerkingen van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten blijken meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Volgens de verkregen informatie van de preventieadviseur is aan die opmerkingen voldaan of worden de werken die daarvoor nodig zijn binnenkort aangevat. Een brief van de brandweer verwijst naar twee brandpreventieverslagen uit 2010 en stelt dat de opmerkingen uit die verslagen zijn opgevolgd. De brandpreventieverslagen zelf kan de school echter niet voorleggen. Evenmin kan de school aantonen welke controles zij uitvoert op de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die niet onderworpen zijn aan de controle door een erkende dienst technische controle.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in de documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt nog dat de praktijklokalen in de kelder niet beschikken over daglicht. De school beschikt niet voor alle producten met gevaarlijke eigenschappen over een veiligheids- en gezondheidskaart (MSDS-fiche). De sanitaire installaties en de EHBO-voorzieningen voldoen.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne omwille van de weinig adequate organisatie van het welzijnsbeleid en omwille van een aantal belangrijke werkpunten die nog uitvoering moeten krijgen of duidelijk gepland moeten worden. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is om te komen tot een meer systematische risicobeheersing

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarden                                                                                                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)                                                                                                     | ja |
| Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)                                                                       | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40) | ja |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)</b>                 | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies                                        | ja |
| • de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen                                                                     | ja |
| • de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's | ja |
| • de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen  | ja |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn      | ja |
| • de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake                                                                            | ja |
| • de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum                                                           | ja |

|                                                                                                                                                                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| • de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens | ja |
| • de organisatie van de leerlingenevaluatie                                                                                                                                                                                       | ja |
| • de lokale leefregels                                                                                                                                                                                                            | ja |
| • de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie                                            | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring                                                                                                                                                 | ja |
| • engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen                                                                                                                                                             | ja |
| • bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school                                                                                                                                  | ja |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)</b>                                                                                                                                   | ja |
| <b>Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)</b>                                              | ja |
| <b>Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)</b>                                                                                                              | ja |
| <b>Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)</b>                        | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)</b>                                                                                                   | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)</b>                                                                                                                | ja |
| <b>Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)</b>                                                                                                                              | ja |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school besteedt veel aandacht aan de deskundigheidsbevordering van de medewerkers. Ze vertrekt daarbij van een visie met een tweesporenbeleid. Via functionerings- en evaluatiegesprekken worden keuzes gemaakt voor en door individuele personeelsleden. De nadruk ligt daarbij op het in eigen handen nemen van hun ontwikkeling. Daarnaast zijn er ook groepsgebonden initiatieven voor de hele personeelsgroep (pedagogische studiedagen) of een deel ervan. De schoolpedagogische raden bepalen jaarlijks werkdoelen. De concrete uitwerking ervan vraagt vaak verdere deskundigheidsontwikkeling voor de betrokkenen. Deze werkwijze stimuleert de klassenraad om hieraan te werken.
- De school legt eveneens nadruk op ‘leren van elkaar’ waarbij het noodzakelijk is om de competenties van elke medewerker te inventariseren.
- Belangrijk in de visie rond deskundigheidsbevordering is de nauwe samenwerking met het Multifunctioneel Centrum. Dit komt sterk tot uiting in de vorming van nieuwe personeelsleden. De school speelt voortdurend in op maatschappelijke vernieuwingen. Dit uitgangspunt is de dragende pijler van de visie op deskundigheidsbevordering.
- Ondersteuning** Er zijn duidelijke richtlijnen en afspraken in verband met professionalisering. Een interne personeelsbegeleider ondersteunt personeelsleden met betrekking tot hun deskundigheidsverruiming. Bijkomend zijn er per doelgroep leerbegeleiders die naast de leerlingen ook de leraren ondersteuning bieden. Collega’s helpen elkaar indien nodig. In sommige klassen werkt de school met co-teaching waarbij een leraar of paramedicus een collega assisteert. De directeur houdt eveneens de vinger aan de pols door informele en formele gesprekken met leraren. Ze geeft raad en is beschikbaar voor verdere ondersteuning. Er is een adequate organisatie en aanpak met een duidelijke taakverdeling. Dit alles toont aan dat de school ruime aandacht besteedt aan de ondersteuning van dit proces.
- Doeltreffendheid** De doeltreffendheid wordt niet nagegaan via bevragingen, maar verloopt voor een groot deel als een organisch proces. De verschillende schoolpedagogische raden kiezen werkdoelen en koppelen hieraan de nodige vorming. Iedereen ziet dit als noodzakelijk. De klassenraadleden sturen elkaar hierin bij en bewaken zo zelf de doeltreffendheid van dit proces. De directeur bewaakt dit vanop afstand maar behoudt voldoende zicht op de effectiviteit. Bijsturingen gebeuren zowel informeel als formeel via functioneringsgesprekken of contacten in de leraarskamer.

**Ontwikkeling** De school is zeer sterk in het opvolgen van ontwikkelingen met betrekking tot expertise voor de diverse doelgroepen. De directeur is daarin de stuwende kracht. Zowel intern als extern wordt permanent gezocht naar verbeterkansen. Personeelsleden engageren zich in schooloverstijgende werkgroepen en verwerven op die wijze nieuwe inzichten. De nauwe samenwerking met het dienstencentrum Gid(t)s dat vier vzw's verbindt, biedt eveneens de mogelijkheid tot innovatie. De samenwerking met de hogescholen en universiteiten, de vertegenwoordigers van het werkveld en de zorgsector, zorgt ervoor dat de school voortdurend op de hoogte is van nieuwe evoluties en inzichten die van toepassing zijn op hun doelgroep. De samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst van het gewoon secundair onderwijs biedt de garantie dat de leraren van opleidingsvorm vier op de hoogte zijn van de onderwijsvernieuwingen en de implementatie van nieuwe leerplannen. Er is dan ook veel aandacht voor de ontwikkeling van het proces van deskundigheidsbevordering.

## 4.2 Leerbegeleiding

**Doelgerichtheid** De aandacht voor doelgerichtheid is sterk. Dit blijkt onder meer uit de principes die de school hanteert voor haar handelingsplanning. Deze zijn wetenschappelijk onderbouwd en gebaseerd op een emancipatorische visie op onderwijs, begeleiding en ondersteuning aan en van personen met een handicap. De school maakt terecht een duidelijk onderscheid tussen het proces van handelingsplanning en handelingsgericht werken.

Uit de doorlichting blijkt dat de handelingsplanmatige aanpak duidelijk gericht is op het realiseren van onderwijs op maat van de onderscheiden leerlingengroepen in de drie opleidingsvormen. Daarnaast heeft de school een specifiek begeleidingstraject voor zij-instromers en voor alle leerlingen die om uiteenlopende redenen nood hebben aan een traject dat afwijkt van het traject van de groep waartoe een leerling behoort. De school houdt hierbij terecht rekening met de impact van de functiebeperking.

**Ondersteuning** Op schoolniveau is er een adequate organisatie en een duidelijke taakverdeling om de handelingsplanning in goede banen te leiden en op te volgen. Het digitaal platform ondersteunt het opvolgen van de leerlingen via een overzichtelijke registratie van alle interventies en afspraken. Er zijn duidelijke afspraken over de wijze waarop het personeel van het Dienstencentrum Gid(t)s betrokken is bij de begeleiding van leerlingen in de school. Deze begeleiding is een meerwaarde.

De leerfiche is een overzichtelijk instrument om de noden en het leertraject van elke leerling in kaart te brengen. Er is een duidelijke handleiding die het gelijkgericht gebruik van de leerfiche bevordert. Dit instrument maakt het mogelijk om op een cyclische en dynamische wijze het individueel traject van een leerling vorm te geven, op te volgen en bij te sturen. De leerbegeleiders ondersteunen dit proces op leraren- en klasniveau en ook op niveau van de individuele leerling.

Het systeem van co-teaching ondersteunt zowel leerling als leraar. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de klasinterne begeleiding van een leerling door een therapeut. Deze klasinterne begeleiding genereert een extra meerwaarde omdat het collegiaal overleg tussen therapeut en leraar mogelijk maakt vanuit een gedeelde klasvloerervaring. Dit creëert een synergie die de orthodidactische en orthopedagogische aanpak ten goede komt.

De klassenraden en evaluatiedagen zijn doordacht gepland en staan ten volle in het teken van de bespreking van de leerlingen. De klassenraad bereidt op een kwaliteitsvolle wijze de verschillende momenten van leerlingbespreking voor. De school zet de uren voor paramedisch, medisch, orthopedagogisch, psychologisch en sociaal personeel en de bijkomende uren voor bijscholing en begeleiding adequaat in om extra ondersteuning te bieden in complexe klassituaties of voor de individuele begeleiding van leerlingen. De planning van deze extra ondersteuning gebeurt op basis van duidelijke criteria.

**Doeltreffendheid** Op schoolniveau is er in sterke mate aandacht voor de interne kwaliteitszorg. Alle acties, procedures en instrumenten die de school hanteert in het kader van de handelingsplanning zijn geborgen in het schoolwerkplan. Sommige instrumenten kregen een eigen kwaliteitslabel dat aangeeft aan welke principes van het handelingsgericht werken het instrument beantwoordt.

Zelfreflectie behoort tot de schoolcultuur. Een reflectie op de eigen handelingsplanmatige aanpak komt op lerarenniveau op verschillende wijze en in verschillende samenwerkingsverbanden aan bod. Alle personeelsleden kunnen hiertoe bijdragen. Bijsturingen op schoolniveau gebeuren op basis van gezamenlijk gedragen beslissingen, waardoor er een groot draagvlak is voor nieuwe afspraken.

Op leerlingniveau respecteert de school de bevoegdheid van de klassenraad om het traject van de leerlingen bij te sturen. Positief hierbij is de betrokkenheid van leerlingen en ouders.

**Ontwikkeling** Op schoolniveau zijn er de voorbije jaren heel wat inspanningen gedaan om de handelingsplanmatige aanpak te optimaliseren met als doel onderwijs, ondersteuning en begeleiding op maat. Hieruit blijkt een constante aandacht voor het ontwikkelen, verbeteren en bijsturen van de leerbegeleiding. Het personeel staat open voor verandering en vernieuwing. Dit uit zich op verschillende vlakken.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap** De school heeft een duidelijke beleidsstructuur. De dynamiek van participatieve besluitvorming krijgt vorm vanuit de werkgehele (of schoolpedagogische raden), waarbij deze zelf werkdoelen bepalen voor een heel schooljaar. Per schoolpedagogische raad zijn verantwoordelijken aangeduid die een sturende en ondersteunende taak hebben. De nadruk bij deze beleidsstructuur ligt op gedeelde verantwoordelijkheid en het stimuleren van gedeeld en gedragen leiderschap.

Samenwerken wordt gestimuleerd via de vele formele en informele vergadermomenten. Binnen de school is er ondersteuning beschikbaar en is de nodige expertise aanwezig om tot ondersteuning te komen. Dit geeft aan dat de school investeert in ondersteunende relaties.

Er is een open communicatieklimaat. Door het gedeeld leiderschap is de toegang tot de schoolleiding laagdrempelig. De personeelsevaluatie verloopt kwaliteitsvol en geeft alle medewerkers voldoende kansen om hun functioneren te optimaliseren.

De directeur voert een zeer sterk visionair en bezielend leiderschap dat motiverend en inspirerend werkt voor alle medewerkers. Uit gesprekken met tal van medewerkers blijkt dat er een zeer grote appreciatie is voor de wijze waarop de directeur de school leidt.

De nadruk ligt op gedeeld leiderschap maar de schoolleiding bewaakt zeer duidelijk de vooropgestelde doelen. De directeur vertoont een grote betrokkenheid en heeft daardoor ook een grote impact op de lijnen die uitgetekend worden. Deze betrokkenheid is niet beklemmend maar stimuleert initiatief. De nadruk ligt erop om zoveel als mogelijk uit de medewerkers zelf te laten komen en bij te sturen waar nodig. Hierdoor ligt de verantwoordelijkheid bij de medewerkers zelf, wat inspirerend werkt.

**Visieontwikkeling** Er is een duidelijk uitgewerkt schoolwerkplan met een goede structurele opbouw dat de totale schoolwerking omvat, zowel op organisatorisch als inhoudelijk vlak. Uit dit plan blijkt dat de school werkt vanuit een inspirerend pedagogisch project. Hierin expliciteert de school op een transparante wijze wat ze belangrijk vindt.

Het beleid vertrekt vanuit een emancipatorisch uitgangspunt waarbij de leerling centraal staat en met veel zorg als persoon benaderd wordt. Elke leerling behoudt zijn waardigheid en voert de regie over zijn eigen leren en leven. Tussen de verschillende deelwerkingen, tussen de werking van de verschillende doelgroepen en opleidingsvormen is een duidelijke coherentie.

Het beleid hecht veel belang aan een duidelijke visieontwikkeling en bevordert op die wijze de gezamenlijke doelgerichtheid.

**Besluitvorming** De schoolleiding stimuleert een geïntegreerd beleid waarbij mensen kansen krijgen om zich te engageren en zich verantwoordelijk voelen voor de totale schoolwerking. Er is aandacht voor onderlinge afstemming. Schoolpedagogische raden werken complementair samen voor de verdere uitbouw van de schoolwerking.

De schoolleiding stuurt aan maar laat voldoende ruimte en verantwoordelijkheid aan de basis wat de gedeelde besluitvorming positief beïnvloedt.

Alle wettelijke inspraakorganen zijn aanwezig. Er zijn verschillende leerlingenraden, wat aantoont dat de school de bekommernissen van de leerlingen ernstig neemt. Op die wijze leren de leerlingen eveneens verantwoordelijkheid nemen over hun eigen leven maar leren ze eveneens keuzes maken die impact hebben op de totale werking van de school en het functioneren van medeleerlingen.

Daarnaast zijn er nog vele andere structuren die impact hebben op de besluitvorming wat een heldere en transparante communicatie bevordert. Ook de ouders zijn ten volle betrokken in de beslissingen rond hun zoon of dochter.

Het comité preventie en bescherming op het werk neemt onvoldoende zijn controlerende taak op met betrekking tot het veiligheidsbeleid. Dit is een werkpunt.

**Kwaliteitszorg** De school is bereid om in te spelen op verwachtingen vanuit de maatschappij. Maatschappelijke veranderingen en nieuwe inzichten worden kritisch bekeken en geïmplementeerd in de werking indien ze waardevol zijn en een meerwaarde betekenen voor de totale begeleiding van de leerlingen. De school hanteert duidelijk een holistische visie waarbij de totale benadering op de leerling primeert. Daarbij ziet ze de samenwerking met externen als een noodzaak en een kans om de werking verder te optimaliseren. De medewerkers gaan actief op zoek naar de mening van anderen en wensen op de hoogte te zijn van recente ontwikkelingen. Daarbij ligt er grote nadruk op verdere deskundigheidsontwikkeling. Dit toont aan dat de school een groot responsief vermogen heeft.

De school staat open voor nieuwe ideeën en werkwijzen en tracht deze te vertalen naar de eigen werking. De school is ook bereid om de eigen expertise te delen met anderen. De werking is zeer sterk ontwikkelingsgericht, wat duidt op een groot innovatief vermogen.

Via de verschillende schoolpedagogische raden is er veel reflectie over de werking vanuit een open geest. Leren en ontwikkeling wordt losgekoppeld van verantwoording en controle. Dit weerspiegelt het reflectief vermogen van het schoolteam.

Er is zeer veel aandacht voor kwaliteitsbewaking. Dit blijkt uit het schooleigen systeem voor kwaliteitszorg waarbij vrij systematisch, integraal en cyclisch de verschillende processen kritisch bekeken en geoptimaliseerd worden.

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- het nastreven van de einddoelstelling van de verschillende opleidingsvormen;
- de dynamische beeldvorming, gericht op het uittekenen van het individuele leertraject van elke leerling;
- de specifieke deskundigheid en aanpak van de multidisciplinaire klassenraad;
- de individualisatie en differentiatie;
- de toepassing van de methodiek van zelfevaluatie via assessments;
- de aandacht voor de compenserende en onder ondersteunende hulpmiddelen;
- het planmatig nastreven van de VOET, zowel binnen de vakken als op overkoepelend niveau;
- de samenwerking binnen de moderne talen voor de GIP;
- de leerplangerichtheid in de derde graad bso Kantoor;
- de intensieve en professionele samenwerking met de andere entiteiten van het dienstencentrum Dominiek Savio voor de begeleiding en ondersteuning van zowel leerlingen als personeelsleden.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de aandacht voor de kwaliteit van de onderwijsprocessen deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding.

#### Wat betreft het algemeen beleid

- het gedeeld, gedragen en participatief leiderschap en de doelgerichte communicatie;
- de investering in ondersteunende relaties;
- de aandacht voor de gezamenlijke doelgerichtheid;
- het beleid met aandacht voor de emancipatorische gedachte;
- de aandacht voor een geïntegreerd beleid waarbij mensen kansen krijgen om zich te engageren voor de totale schoolwerking;
- het responsief, innovatief en reflectief beleidsvermogen;
- de aandacht voor integrale kwaliteitsbewaking vanuit een holistische gedachte.

### 6.2 Wat kan de school verbeteren?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- het overzichtelijk bijhouden en evalueren per individuele leerling van de geselecteerde (ontwikkelings)doelen;
- de verdere gelijkgerichte uitwerking van de evaluatiepraktijk en activerende werkvormen binnen de moderne talen.

### 6.3 Wat moet de school verbeteren?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de maatregelen voor de organisatie van haar beleid inzake de bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne;
- de maatregelen voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **BEPERKT GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **08-12-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur   |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
|                                                                   |                                      |
| <b>Wim BAUDE</b><br>de inspecteur-verslaggever                    | <b>Taziana PYSON</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                      |